СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ХВОРОБИ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

(назва освітнього компонента)

Спеціальність: І5 Медсестринство
Освітньо-професійна програма: Сестринська справа
Код компонента в освітній програмі: ВК22
Рівень вищої освіти: другий (магістеріський)
Форма здобуття освіти: заочна
Рік навчання: 2
Семестр: 3 або 4
Тип освітнього компонента: вибірковий
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: 3**кредити ECTS (**90 **год.)**
Навчальні заняття: лекції /практичні/ заняття, консультації
Підсумковий контроль: залік
Пререквізити: ОК 9, ОК 12, ОК 13, ОК 18, ОК 20

Кафедра/підрозділ: кафедра внутрішніх та професійних хвороб, вул. Тринклера, 6
Керівник освітнього компонента: д.мед.н., проф. Шелест Б.О.
bo.shelest@knmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): **https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=144**

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

У нинішній час загальновизнаним є положення про існування доволі тісного і прямого зв'язку між показниками стану оточуючого середовища та здоров'я людей, а захворюваність людини розглядається як елемент екосистеми і важливий критерій функціонування антропо-екологічної системи. Це обумовило необхідність виокремлення екологічної медицини у якості окремого розділу екології людини, а у навчальному плані підготовки фахівців — створення навчальної дисципліни «Хвороби цивілізації».

У сучасному розумінні термін «екологічна медицина» означає важливий розділ загальної патології та екології людини, що включає вивчення, оцінку, прогноз і корекцію компенсаторно-пристосувальних процесів, передпатологічних та патологічних станів організму з урахуванням впливу фізичних, хімічних, біологічних та інформаційних факторів оточуючого середовища, а також такі розділи медицини, як географічна та професійна патологія. Усвідомлення значимості екологічних проблем привело до того, щовсе більша кількість наукових дисциплін та напрямів, особливо географія та багато медичних спеціальностей, не можуть обходитися без застосуванняекологічної методології.

МЕТА КУРСУ: вивчення освітнього компоненту є вивчення методики, теорії та практики діагностики, диференціальної діагностики, лікування та профілактики компенсаторно-пристосувальних процесів, передпатологічних та патологічних станів організму з урахуванням впливу фізичних, хімічних, біологічних та інформаційних факторів оточуючого середовища, а також географічної та професійної патології.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- знати основні нозологічні форми хвороб цивілізації;
- знати основні шкідливі чинники розвитку хвороб цивілізації та їх вплив на організм людини;
- мати уявлення про вплив шкідливих чинників довкілля на організм людини;
- знати методи профілактики найрозповсюдженіших хвороб цивілізації;
- проводити клінічну діагностику хвороб цивілізації;
- призначити лікування та реабілітаційні заходи хворому з хворобою цивілізації;

ознайомитися з питаннями експертизи працездатності.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (2 год.):

1. Вчення про хвороби цивілізації. Спосіб життя та чинники ризику розвитку патологічних станів глобального характеру.

Перелік тем практичних занять (10 год.):

1. Вчення про хвороби цивілізації. Основні первинні та вторинні фактори ризику захворювань внутрішніх органів. Модифіковані та немодифіковані фактори ризику. Основні шляхи профілактики найрозповсюдженіших внутрішніх захворювань
2. Хвороби, спричинені дією промислового пилу
3. Хвороби людини і хімічні фактори оточуючого середовища.
4. Хвороби людини і фізичні фактори оточуючого середовища
5. Хвороби людини і біологічні факториоточуючого середовища. Хвороби людини травматичної природи. Хвороби людини, обумовлені психологічними та соціально-екологічними факторами

Перелік тем самостійної роботи студента (78 год.)

1. Вчення про хвороби цивілізації. Спосіб життя та чинники ризику розвитку патологічних станів глобального характеру.
2. Основні первинні та вторинні фактори ризику захворювань внутрішніх органів. Модифіковані танемодифіковані фактори ризику.
3. Основні шляхи профілактики найрозповсюдженіших внутрішніх захворювань
4. Хвороби, спричинені дією промислового пилу
5. Хвороби людини і хімічні фактори оточуючого середовища
6. Хвороби людини і фізичні фактори оточуючого середовища
7. Хвороби людини і біологічні факториоточуючого середовища
8. Хвороби людини травматичної природи
9. Хвороби людини, обумовлені психологічними та соціально-екологічними факторами
10. Експертиза працездатності
11. Принципи забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини
12. Накази МОЗ України, інструктивні листи та інші нормативні документи.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище), що становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД + ІЗ.
Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.
Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).
Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).
Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.
Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.
Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Боярчук О. Д., Грищук А.В., Грановський О.Е. Б Екологія людини: навч. посіб. Полтава: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2024. 110 с.
2. Ситнікова І.О., Филипчук Т.В. С 412 Екологія людини : теорія і практика : навч. посібник. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 248 с.
3. Професійні хвороби / В. А. Капустник, І. Ф. Костюк, Г. О. Бондаренко та ін. ; за ред. проф. В. А. Капустника, проф. І. Ф. Костюк. —4-е вид., переробл. і допов. — К. : ВСВ «Медицина», 2015. — 536 с.
4. Інфекційні хвороби/О.А. Голубовська та ін.; 4-е вид. Київ: Медицина, 2022. 464 с.
5. Єпішін А.В., Андрейчин С.М., Бугай Б.Г. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими: підручник. Тернопіль: Укрмедкнига, 2020. 768 с.
6. Швед М.І., Пасєчко Н.В. Основи внутрішньої медицини: посібник. Тернопіль: Укрмедкнига, 2020. 828 с
7. Соломенко Л. І. Екологія людини: навч. посіб. / Л. І. Соломенко. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 120с.

Додаткова

1. Антипкін Ю. Г., Горбань Н. Є., Луценко О. Г. Фактори ризику розвитку хвороб цивілізації. Акушерство, Гінекологія, Репродуктологія : темат. номер. 2021, № 1 (42). URL: https://health-ua.com/article/64779-faktori-riziku-rozvitku-hvorob-tcivlzatc

2. Сова С. Г. Хвороби цивілізації: печінка і поліморбідний метаболічний континуум. Український терапевтичний журнал. Київ, 2018. № 2. С. 91-103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UTJ_2018_2_16.
3. Андрійченко Т., Вакуленко О., Волков В. Формування здорового способу життя: навч.-метод. рек. Київ: ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», 2018. 100 с.

Зав. кафедри
внутрішніх та професійних хвороб ,
д.мед.н., проф. Б.О.Шелест